

List izhaja vsak petek

in velja s poštnino vred in v Gorici domu poslan: za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 sold., za četrt leta 80 sold.— Za ude nar. - polit. društva „GORICA“ je cena določena, kakor za druge naročnike. Posamezni listi se prodajajo po 6 sold. v tiskarni.

GLAS

Naročnina in dopisi

naj se blagovoljno pošiljajo opravištvu v nunskih ulicah v tiskarno Karol Mailing-ovo. Vse pošiljatve naj se frankujejo. Rokopisi se ne vračajo. Oznanila se sprejemajo. Plača se za navadno vrstico, če se naznanilo samo enkrat natisne, 8 sold., če dvakrat, 12 sold., če trikrat, 15 soldov.

Oljkina mladika.

(Iz Goriške okolice.)

Valovi krijo vesoljno zemljo. Povsod globoko morje, grozoviti grob ljudij, grob vseh stvarij. Na celi široki zemlji ne gleda iz vodâ toliko kopnega otoka, da bi nanj nogo oslonil. Nij je ne ene pisane cvetke, ne zelene bilkice. Nikjer drevesa, kamor bi zadnji ptiček utrujen sfrfolel, nekoliko počil in še enkrat staro pesem zažvrgolel. Trud in obup mu zlomita krvavo perut in — valovi ga požró. Krog in krog le mrtva trupla na vodi, in nad vodami črno, zakrito nebó... Vesoljni potop!

Slovenija, predraga mati moja! Kaj si zagrešila, da te tepe enaka osoda kot nekdanji brezbožni svet? Povodnji nad te deró od vseh strani. Lahonski in tevtonski valovi, — napihnjeni in narastli v Sadovski in Sedanski krvi, napojeni s solzami zatiranih in zatrtih narodov, — podirajo jezove, prestopajo bregove, in se nad te valé, da te pogoltnejo! A kaj?! Ti bi to prebila, da te ptujec žuga pokončati, poplaviti, potopiti. Ti bi se temu lahko vstavila, jezi bi popravila, brani povišala in vtrdila; sovražni valovi bi se na kamnitih tvojih bregovih razbili in vspeh vseh protivnih navalov bil bi: prazno bobnenje in votle pené! — Toda, zakaj mi roke v naročji držiš in žalostno, skoro obupno strmiš v srditi vihar? Zakaj ne vzdigneš krepke desnice? — Zakaj?! — Caesar se je sam branil celi četi zarotnikov, nij se vstrašil množice

ostrih bodal; a ko je med morilci v gledal njega, kojega je ljubil kot oča edino dete, vskliknil je bolestno: „Tudi ti moj sin!“ in ohromela mu je roka!

Valovi germanski in italijanski ne bi nas požrli, a Sloveniji izvira potop iz slovenskih tal. Vsi studenci srdu in sovražtva, najkrutejšega in najljutejšega prepira so odprti, reke, zlasti Soča naraščajo in stopajo čez struge — voda uže sega Sloveniji do grla. Viharji besnih strastij so razvozlani. Kje je tisti, ki bi jim mogel zaklicati: „Quos ego...?! Slovenije sinovi sami podirajo jezove in mostove, — kaj tedaj hoče uboga Slovenija? Obupana čaka svoj političen in naroden potop in pokop.

Pa: ne obupaj, Slovenija mila! Še ti živi četica pravih sinov, ki te iskreno ljubijo. Stesali so ti ladijo, da te med povodnijo nosi nad valovi, da se v njej reši slovenski jezik, šege in vera očetov.

Ladija plava nad vodami. Deževje uže nehava, voda pada, viharji tihnejo. Morda se vendar otmemo! Krokár sicer noče v ladijo slovenske edinosti, a kaj čemo krogarju! On živi o mrhovini! Pa vzletel je tudi beli golobček nad slovenske gore, plava in plava in svet pregledava, in glej! uže se vrača veselo jadraje nazaj. V kljunčeku, glej, nese zeleno vejico, oljkino mladiko. Bog te sprimi, drobna ptica, rešitve znanilka! Zdrava, mlada vejica, znamenje miru! Po dolgem dolgem času vidi vendar enkrat okó nekoliko zelenih listov na polji slovenskega novinarstva vzrastlih, listov, iz-

med katerih cvete nada, da se nam povrne zlati mir in zaželjena sloga.

Bratje slovenski! To zeleno mladiko, ki je prva pognala iz padajočih valov po dolzem viharji, hočemo vzeti, vsaditi sredi slovenskih dežel, jo skrbno gojiti in zalivati, da vzraste v čvrsto, košato drevo. V senci drevesa miru pa hočemo prebivati vsi kot prejšnje dni. Skupno hočemo delati in se truditi, veselovati in trpeti, skupno hočemo braniti proti zunanjim sovražnikom sveto zemljo, šege, jezik in — kaj ne? — tudi vero pradedov.

Še eno! Bliža se cvetna nedelja. Isti dan se v cerkvi blagoslovljajo in dele med ljudstvo oljkine omlade. Slovenci, pridite vsak po svojo! Sprejmite symbol miru v roke, mir in spravo pa v srce. Nočete? Se posmehujete? No! če nočete oljke v desnico in sloge v prsi, sprejmite samo oljkino vejico! Pojdimo čez nekoliko časa na pokopališče! Čemu?

Kropit ubogo Slovenijo!

Dopisi.

Iz Gorice, 11. marca.— (Beseda v čitalnici — Obravnava zatožencev Lasič-evega umora.) — Naša čitalnica je napravila preteklo nedeljo 7. marca sopet sijajno besedo. Da, našim mladim mora se priznati, da so znajdljivi, urni in delalci. Program je privabil izobilno gostov, med temi prav odlično gospodo. Dvorana bila je prepolna. Program je bil ta: 1. Dunte vetri, zbor; vglasbil Dav. Jenko;

LISTEK.

O cerkveni glasbi.

(Konec.)

Tu se mi zdi primerno staviti javno vprašanje, ali bi kaj enacega ne bilo tudi v Gorici mogoče? Gorica ima veliko in malo semenišče, višo in nižo gimnazijo, višo realko, vadnico s pripravniki, zavod zapuščenih fantov in deklic, v vseh teh zavodih je mladina. Vrh tega imajo rejenci malega semenišča po volji ustanoviteljevi dolžnost v cerkvi peti. Poleg mladine, ki ima sploh veselje do petja, je v mestu še dovelj drugih obojega spola, ki pri vsaki priliki pokažejo svojo izurjenost in svoje veselje do petja. Ali bi ne bilo tedaj mogoče iz med tolikega števila za petje sposobnih ljudi dobiti kakih 16—20 moči za mešane zборе in kakih 8 moči za možke glasove? Da, da mogoče je! To, kar se zdaj zavrže za neslano godbo, hrupeče trobentanje in bobnanje, naj se obrne v to, da se osnuje šola za cerkveno petje, naj se skuša z doneski, ki se dostikrat za manj potrebne reči nabirajo, pomoči, in kmalo pridemo na boljše, treba le resno hote-

ti. Kako lepo bi bilo, ko bi rejenci malega in velikega semenišča, učenci raznih šol in zavodov v družbi z izurjenimi diletanti — eni pri altarji, drugi na koru — službo božjo povikševali. To bi koristno uplivalo na mladenška srca, marsikter bi se navzel veselja do duhovskega stanu, preden še klerikalno obleko nosi.

V mestu je mogoče to doseči, na deželi je gotovo bolj težavno, a nemogoče tudi ni, marsikaj se doseže po — društvih.

Po tem ovinku, spomnimo se tudi še onih mož, ki so v Ratisb. muziko preustrojili.

Pervi je Dr. Proske, kanonik pri cerkvi „zur alten Kapelle“. Ta mož je kupil bivaje v Italiji zaklade polyphonne muzike, ki se v mnogih eksemplarih v tamošnjih knjigarnicah dobivajo, in je tudi sam prepisoval se strpljivostjo, katero nam kaže njegova biblioteka, sedaj lastnina škofijska. V Rimu, kder je dolgo časa bival, bil je Bainsi pevo vodja v papeževi sikstinski kapeli. Od Bainsi-ja navzel se je Proske navdušenja do „starih“, od njega se je naučil umetnosti, ona mojsterska dela voditi, in od Proskeja so zajeli Ratisbonski dirigenti.

Povrnivši se Proske v Ratisbono, poskusil

je z Mettenleiter-om, takratnem korovodjo pri cerkvi „zur alten Kapelle“, prvikat z mnogoglasno muziko. Ali najboljša moč, katero je Proske za svoj namen dobil, bil je takratni kapelni mojster in duhoven J. Schrems. Ta je do tedaj na koru samo m derne kompozicije produciral, ali kmalu se je o prednosti starih mojstrov, prepričal in ž njegovo energijo lotil se je dela — po Proskejevem načrtu muziko v domu preustrojiti. Ali ne smemo pozabiti, da se morajo reforme na cerkvenem polju vedno na cerkveno avtoriteto opirati, da v zadnji instanciji morajo od nje izvirati, ako hočejo trpeti in dober sad obroditi. Takratni škof Valentin † 1857, se je malo razumel na muziko, ali kmalu se je prepričal o veliki vrednosti Proskejevega početja, kajti za to stvar so se bili zavezali možje, katerih cerkven duh, in razumnost cerkvene muzike je zelo cenil. (Omenjam samo kanonika Ambergerja, poznanega po svoji pastoralni in Jakob-a, spisatelja: „Die Kunst im Dienste der Kirche“) in tako je potrdil škof reformo se svojo avtoriteto. Se ve da je dobila stvar v začetku dosti protivnikov in ravno visoka cerkvena gospoda se je potožila pri škofu in zahtevala prejšno muziko ali Valentin je odgovoril: Ta muzika je bolje

— 2. Slovo, dvospev; vglasbil Donizetti; — 3. Faust Gounodov, za glasovir zložil Leybach; — 4. Visoki C, vesela igra v 1 dejanji; — 5. Deklica in rožica, mešan zbor; vglasbil A. Hribar; — 6. Pevčeva kletev, deklamacija; poslovenil Cegnar; — 7. Sonata za glasovir, vglasbil Beethoven; — Brati ne zna; burka v 1 dejanji; — 9. Domovina, samospev in zbor; vglasbil A. Hribar.

Obravnava z zatožencim orilcev posestnika Lasič-a iz Renč je pričela v torek 9. t. m. in traja že tretji dan; danas v večer bo končana. Zatoženci so neki Pettarin, mizar iz Gorice; Citičoj, in dva Devetaka. Vsi štirje pravo zruje, izleček Goriške pobalnosti. Toženi so kot krivi umora, ki se je zgodil v večer sv. Rojstva. Tožnik je državni pravdnik Poljak. Zagovorniki so: dr. Pajer, dr. Nardini, dr. Frapporti, dr. Egger. Skoraj da obžalujemo, videti med zagovorniki takih pobalinov in zločincev mladega, pa veliko obetajočega dr. Frapporti-ja. Zatoženci se dobro zgovarjajo, dobro v tom obziru, da tajijo vse. — Priče so izrekle, da je Pettarin po Lasič-u z orodjem mahnil, ter ga usmrtil. Zdravniki so dokazali, da takega telesnega poškodovanja (v vratu je bil preboden in ranjen v srce) nasledek je nagla smrt. Zatoženec Pettarin je s prvega vse tajil, potem pa moral obstati, da ga je v resnici z orodjem poškodoval, pa ne z nožem, ampak z svinčnikom, kakor ga rabijo mizarji. Čuditi se je pa, da je zagovornik dr. Pajer, mož prebrisane glave, to za dobro vzel ter zatoženca branil. — Dobro, če vsled obravnave ne bodo zatoženci popolnoma oprosteni.

V sodnijski dvorani, pa tudi na ulici, je vse polno postopačev in lenuhov. Nar brže hodijo te dni v šolo, kako jim bo treba zagovarjati se in tajiti, če pridejo v enake zadrege.

Iz cerkljanskih hribov, 7. marca. — († Andrej Kacin). Hudo letos gospodari britka smrt med goriško duhovščino. Sopot nam je pokosila marljivega delavca v vinogradu Gospodovem. Dne 5. marca smo pokopali župnika šebreljskega g. Andrej Kacin-a, kateri je v 43. letu svoje starosti v sredo t. j. 3. marca na pljučni sušici mirno in vdano v Gospodu zaspal.

cerkvena — in pri tem je ostalo. In čudno, oni gospodje, ki so se novi muziki najbolj (protivili) ustavljali — so svojo misel kmalu spreobrnil, spoznavši prednost te vrste muzike.

Škof Valentin, Proske, Mettenleiter in Schrems so uže umrli ali oba kapelna mojstra sta dobila izvrstne naslednike, kateri varujejo slavo Ratisbonske cerkvene muzike. V domu služi sedaj Fr. X. Haberl kot kapelnik (pevovodja), znani pisatelj knjige: Magister choralis, katere mu je Congregatio Rituum redakcijo novo izdanih officijelnih koralnih knjig poverila, in pri „alte Kapelle“ je M. Haller, dober dirigent in komponist.

Še enega moža se imamo spomeniti, kateri se ni samo za Ratisbono, nego tudi za razširjenje reforme po vsej Nemčiji in Avstriji velike zasluge pridobil — in ta je Fr. X. Witt, predsednik občnega nemškega Cecilijinega društva (allgem. deutsch. Zázilienverein). Ta mož je se svojo pogumnostjo sklenil ono v Ratisboni začeto reformo tudi drugam razširiti.

To bi se imelo posrečiti po dveh najuspešnejših sredstvih našega časa, s pismom in z društvom. V l. 1866 izšel je časopis „fliegende

Zgubila je žalujoča fara vnetega dušnega pastirja, domovina zvestega sina. Bil je tako rekoč žrtva svojega težavnega posla. Pri visokem hribovju zelo raztreseno faro oskrbovati, kakor je šebreljska, ni tako lahko; in tudi najbolj krepkega, če se ne varje, le prehitro bolezen skloni, kdo tega ne ve? — Preselil se je gosp. Andrej v boljšo, lepšo domačijo, kjer se odpočije od svojega trudapolnega delovanja, ter je najšel mir in pokoj, ktere ga je na svetu zastoj iskal.

Pastiroval je ranjki najprej kot kaplan v Prvačini in v Cirknem, posled pa skozi 14 let kot župnik na Šebreljah. Bil je delaven in vnet za svoj stan; dobrosrčen, ter blagega značaja, in ni imel osebnih sovražnikov. Priča temu prelep pokop, ktere ga so mu napravili hvaležni farmani in duhovni sobratje, katerih se je pri vsi hudi zimi in obilnem snegu 8 sešlo svojemu tovaršu in prijatelju zadnjo čast skazat. Hvala jim. Vsim znancem in prijateljem njegovim naj bo pa v blagi spomin priporočan.

Ogled.

Avstrija. Presvetli cesar bo obiskal Dalmacijo in nastopi to potovanje menda koncem tekočega mesca. Nekteri listi so raznašali vest, da bo šel tudi obiskat kralja poštenoviča Viktor Emanuela, kar se pa ne potrjuje. Cesarski namestnik baron Rodič odšel je na Dunaj, da vodi priprave za potovanje. — Dunajski nadškof kardinal Rauscher razposlal je okrožnico do svoje duhovščine, v ktere j jim v spomin kliče dolžnost, naj vrlo skrbijo, da se krščanski nauk pridno uči v šoli in zunaj šole. Ko bi bil kardinal za časa Hohenwarta malo manj „verfassungstreu“, gotovo bi zdaj ne bilo treba tožiti, kake nevarnosti zdaj šolsko mladino obdajajo. To je sad, ki je rasel na drevu, kteremu se pravi „modus vivendi.“ — Državni zbor dela s podvojeno pridnostjo, prav posebno, odkar je Auersperg kakih 80 ustavoverskih poslancev k sebi povabil in jim je Lasser nevarnost pred oči stavil, v ktero zabredejo ministri in poslanci, ako ti kljubujejo. Pred veliko

Blätter“, kateremu je že dve leti pozneje drugi „Musica sacra“ sledil in v letu 1868 osnovalo se je Cecilijino društvo. Imenovana časopisa pretresujeta najvažnejša liturgična vprašanja gledé cerkv. muz., dalje muziko-historična vprašanja, podajata dirigentom, organistom in pevcem ne samo teorije, nego tudi praktične nauke in obsegata prav dobre muzikalne priloge. Kar je pa posebno odlikuje je to, da se podvržeta cerkvenim postavam in liturgičnim pravilom, ne subjektivna menenja, nego cerkvene postave sojima vodeči princip.

Cecilijino društvo je dobilo approbacio od sv. stola, in kardinal de Luca je njegov protektor. Blagoslov sv. Očeta je obrodil bogate sadove, društvo se je po vsej Nemčiji razširilo in velikansko napreduje.

O! da bi se ta reforma tudi pri nas vpejljala, da bi naša stolna in druge cerkve v mestu in na deželi posnemale Ratisbono v gojevanji cerkv. muzike, da bi tako naša nadškofija z lepim vzgledom svetila, da bi se tudi gledé cerkvene muzike uresničile besede:

„Domum tuam Domine decet sanctitudo.“

nočjo prestane državni zbor in deželni zbori so sklicani 6. aprila. Koliko časa jim je za delovanje odločenega, se ne vé. — V Pragi so izdali Staročehi oklic do volilcev, ki je podpisan od dr. Rieger-a. Volitve na deželi (41 poslancev) bodo 15., v mestih (34 poslancev) pa 18. t. m. Med drugim pravi dr. Rieger: Avstrijska dinastija in češki narod se bosta porazumela, ker drug družega potrebuje. — Na Ogrskem tirja novo ministerstvo, naj se proračun za leto 1875 hitro odobri in finančne postave sprejmejo. Potem prestane ogrski državni zbor in mesca maja bodo nove volitve. Sennyey-eva stranka dobro napreduje.

Zunanje države. Na Pruskem se boje vojske. To spričuje prepoved, da se ne smejo konji iz dežele prodajati. Razneslo se je namreč, da misli Francoska 10.000 konj nakupiti. Pa tudi postava, o kateri smo zadnjič omenili, po kateri se odreče škofom in katoliškim zavodom podpora iz državne blagajnice, ako ne priznavajo protiverskih postav, je, kakor „preus. Volksblatt“ zadosti jasno priča, znamenje strahu pred katoliško cerkvijo. Ta list vpraša:

„Škofje, ki so zdaj v vojski pomočniki zunanjemu poglavarju (papežu) proti domači (protiverski) postavi, — kaj bodo storili, kadar bo maščevanje za Sedan na svoj prapor zapisalo: Obnovitev papeževega prestola, vlada rimskega katoličanstva?“ Katoličani so že dostikrat dejansko na taka vprašanja odgovorili. — Na Francoskem iščejo ministrov. Uboga dežela, ki ne more priti do notranjega miru. — Na Španjskem traja še vedno boj med Karlisti in Alfonsisti. 5. so bili Alfonsovci zopet premagani, zgubili so okolo 300 vojakov. Kar jih more, uide jih k Karlistom. — Na Italijanskem hočejo odpraviti smrtno kazen. Skušnja uči, kake nasledke ima že premehko ravnanje z jetniki, kaj bo še le, ako še smrtno kazen odpravijo. Tudi zunaj Italije je marsikaj gnjilega.

Nedeljski pogovori.

(Konec.)

Učitelj. Koliko vrednost ima gips (mavec) za gnojenje, skoraj vam ni treba omeniti. Kdo zmed vas še ni potresal deteljišča z gipsom, da je dobil boljši in obilnejši pridelke. Omenil sem vam že pri oskrbovanji gnoja, da gips zapreči ogljenčevo-kisli amonjak, da ne izpuhti. Spreobrne ga v žvepleno-kisli amonjak, ta ostane potem v gnoju, in služi rastlinam v hrano.

Jurče. Kako je pa to, da gips tudi iz zraka redilno rastlinsko hrano na se vleče? Ne vem, kje sem že to čul?

Učitelj. To je istina. Rekel sem vam, da ogljenčevi kisli amonjak, ki se pri vsakem gnijenju razvija, izpuhti v zrak, a gips ga potegne na se, ter spreobrne v žvepleno-kisli amonjak in ga zapreči pred izpuhtenjem. Še neko drugo posebno dobro lastnost ima, da namreč tudi mokroto iz zraka nase vleče. Zatoraj je kot gnoj posebno dober v suhih časih.

Na mokrih in ilovčastih travnikih je posebno dober gnoj tudi premogov pepel, ki se dobiva po plinarnicah in tovarnah. On zemljo gnoji in rahlja.

Ravno tako dober gnoj je tudi sipa (mlevka). Če se v hlevi potrese po gnoju, napije se gnojnice, in potem je naj boljši gnoj za težko zemljo.

Jože. Zakaj pa samo za težko zemljo?

Učitelj. Ker tako zemljo sipa močno zrahlja, kakor sem vam že pri laporji omenil. Posebno dober je taki gnoj tudi za močvirja, ali močvirne travnike, ker zemljo nekoliko posuši in tudi gnoji.

Omenjene vrste gnoja spadajo med rudninski gnoj.

Župan. Gospod učitelj, vi ste nam tudi rekli, da se nahaja še rastlinski gnoj. Kakošen je pa ta?

Učitelj. Rastlinski gnoj je oni, ki obstoji iz samih rastlin, ki se pustijo, da segnijo, in potem zemljo gnojijo. Navadno s vseje grašca, grah, ajda ali kake druge rastljine, ki niso predrage, na polje, da zrastejo in poženejo cvet. Ko so take rastljine naj bolj u cvetu, podorjejo, se, da segnijo, ter pognojijo zemljo, za prihodno rastlino, ki se ima sejati ali saditi.

Župan. Pravili so mi enkrat naš g. župnik, ki so bili svoje dni na Nemškem, da so vidili, kako so tam strnišče ozimnega žita podorali in vsejali graščo, katero so potem v jeseni podorali. V prihodni spomladi so vsejali na tako zemljo ječmen, in rekli so, da je bil neizrečeno lep in obilen.

Učitelj. Ječmen po takem gnojenju res prav obilno rodi, ker to gnojenje silno veliko izda. To gnojenje imenujemo podorino.

Še nekterih drugih stvari imamo, ki so v gospodarstvu posebno dober gnoj.

Med temi se posebno odlikuje pepel. Pepel ima veliko alkalij in soli v sebi, ter zelo pospešuje razvitek krompirja, lanu, in sploh žitnih rastlin. Če se spomladi žito s pepelom potrese, hitro naredi klas. Posebno je tudi dober za travnike, ker zaduši in pomori mah.

Jurče. Če je pa tako, pa nič več ne sme moja žena pepela prodajati. Rajši ga bom obdržal doma in z njim gnojil.

Učitelj. Prav imate Jurče, ker s prodajanjem pepela zamečete veliko vrednosti. Vaša žena proda vagan pepela komaj za 20 soldov, ali za gnoj je več kot še enkrat toliko vreden, ker vam vaše pridelke tako pomnoži. Zapomnite si to dragi možje, in ne prodajajte več pepela.

Nazadne vam hočem omeniti še nekoliko o mešanču.

Jurče. Gospod, ravno sem vas mislil prašati, kaj je to mešanec?

Učitelj. To je gnoj, ki je napravljen iz cestnega blata, iz smeti, ki se nahajajo po hiši in na dvoru, iz zemlje, ki se dobiva pri snaženju vodnih jarkov, iz plevla, ki se nabere na polji in na vrtu, iz človeških in živinskih odpadkov, sploh iz vsih stvari, ki se nahajajo kot odpadki ali smeti v gospodarstvu. Naj boljši je, da se podamo za hlev, tam ležita dva kupa mešanca.

Jurče. Jaz sem ta dva kupa že enkrat vidil, pa mislil sem, da je navožena zemlja.

Učitelj. To se ve, da je tudi zemlja, in še naj več je je v tem gnoju.

Prvi kup je že eno leto star, in že popolnoma segnjit. V tem času sem ga trikrat premetel in vsakih 14 dni z gnojnico polil, kar še tudi zdaj delam. Na drugi kup pa ravno zdaj nosim smeti, kakor vidite, da je še frišen plevel na njem.

Tudi tega polivam večkrat z gnojnico in ga bom v kratkem tudi premetel.

Župan. Velja pa kaj ta gnoj?

Učitelj. Za vsako rastlino je dober, neobhodno potreben je pa za sadjerejo, ker frišen gnoj sadnim drevesom škoduje, mešanec jim je naj bolj redilni gnoj.

Župan. Tudi jaz bom pobral vse smeti, ki se jih toliko po vsih kotih nahaja in naredil si bom tak kup gnoja.

Učitelj. Tako dragi možje smo zvršili naše pogovore o gnoju; obdržite in utisnite si v glavo, ker ste vidili in čuli, in ne pozabite, da gnoj je „zlati zaklad“ celega gospodarstva.

Možje. Srčno se vam zahvalujemo za vaš poduk gospod učitelj, in zagotovljeni bodite, da bodemo v kratkem svoja gnojišča popravili in tako povzdignili blagostanje našega gospodarstva.

Učitelj. Za odhod vas pa opomnim na besede Vertovc-eve, ki pravi: Če greš v hišo, kjer po tvoji hčeri prašajo, na razgled, pazi nar pred in naj več na govorjenje in zadržanje družine; tvoja druga skrb pa naj bo, ne hiša ali barno blago, ampak gnojni kup; tú poglej, kako da z njim ravnajo; če najdeš veliko nemarnost in zanikrnost pri njem, tú lahko spoznaš, da so kar zarobljeni in leni ljudje. Takim nikar svoje hčere ne daj, da ne bo pri njih kruha stradala. Lep in prav spravljen kup dobrega gnoja, to je prva čast kmetovalca, ki spričuje o njegovi kmetijski razumnosti!

G. učitelj in možje si podajo roke, ter drug drugemu zakličejo: Na zdravlje!

Razne vesti.

— *Stremayr-ov odgovor.* Linški škof je vložil predlog namestništvu, vsled kterega naj bi se pri delitvi državne subvencije ne gledalo na cerkveno mišljenje, tudi ne na politično zadržanje, ampak edino na to, koliko potreben je prosilec. Minister je pa odgovoril, da ni v stanu tem pogojem pri delitvi državne subvencije ustreči. Tedaj ne gorečnost in marljivost duhovnova, ne slaba plača njegova je merodajna, ampak ustavoverstvo, pokorščina papežu — Stremayr-u — to zasluži, da se obdaruje duhoven z denarji iz cerkvenega premoženja! Kar je „Vat“. lansko leto pisal in kar ima v svoji zadnji številki o tej zadevi, jasno spričuje, koliko je vladi mar ubogim duhovnom pomagati. Tu imate še en dokaz! V Ljubljani je tamošnja vlada nekterim duhovnom dotacijo iz blagajnice ustavila, ker na eni strani dobivajo iz ustanov svojo plačo. Na drugi strani so dobili — ne vem, ali ravno tisti — nekteri ad personam vabilo, naj gotovo za subvencijo prosijo, ne bo zastonj. Vse drugo si bralec lahko sam dostavi.

— *V Kobarida* je bil dne 9. t. m. prvi letošni trg; le-ta dan se je tudi ustanovil tamošnji kmetijski odsek. Za prvosednika je bil, po odpovedi gg. P. i D., na katera so se prvič glasovi razdelili, voljen enoglasno preč. g. dekan A. Jekše. Voščimo marljivost i uspeh!

— *Za nakup deželne kmetijske sole na Dolenjskem* je presvitli cesar potrdil sklep lanskega deželnega zbora, da sme deželni odbor do 80000 gld. svojih obligacij prodati.

— *Kandidature deželnega poslanca* na Notranjskem g. Debevec zaradi preobilnega dela pri banki „Sloveniji“ nikakor ne sprejme ter

razodeva željo, naj bi vrli Pivčani in drugi volilci, ki so si bili njega izbrali, svoje glasove dali g. Petru Grasselliju. Senožecani priporočajo g. J. Zelena. A ker so v primeri z drugimi okraji v veliki manjšini, nadejati se je, da se bodo tudi ti volilci z drugimi zedinili o enem samem kandidatu zlasti ker ima g. Zelen domoljubja dovolj, da ne bode hotel cepiti narodnih glasov. G. Peter Grasselli je odločen in miren narodnjak brez strančarstva, je bil kot vrednik našega nemškega „Triglava“ mučenec narodne stvari in vrh tega izvrsten govornik.

— *Vis. č. g. Anton Rutar*, fajmošter v Volčeh, je pretekli teden nevarno zbolel za pljučnico. Nevarnost je že, bila velika, da zgubimo delalnega in zmožnega moža; hvala Bogu, gre mu na bolje, kakor slišimo. K sreči je bil koj pri rokah, dr. Kenda, iz Volč doma, ki biva nekaj dni pri stariših; potem so poklicali še dr. Gentili-a iz Gorice.

Domače stvari.

(*Ali pride cesar v Gorico?*) Deželni odbor in mestno starešinstvo sta sklenila odposlati posebno adresu do presv. cesarja, da bi izvolil vrnivši se iz potovanja po Dalmaciji obiskati tudi Gorico.

(*Preskušnje v bogosl. semenišči za 1. polletje*) pričele so v ponedeljek 8. t. m. in bodo trajale do 18.

(*Za spominek na sv. Gori*) je darovala bogata oseba, ki noče biti imenovana, 100 gl.

(*Blagi čin*): Nj. Veličanstvi, cesar in cesarica sta darovala iz lastnega 2000 gold. za mornarski zavod, ki ima se ustanoviti na otoku Grado, ter znesek izročila dotičnemu odboru v Gorici.

(*Umrli izmed duhovnov*): Andrej Kacin, fajmošter v Šebreljah, 3. t. m. — Pozzetto Nikolaj, vpokojeni fajmošter v Gradu, 28. febr. v Piranu. — Kacin Juri, vpokojeni duhoven Tržaške škofije, 2. t. m. pri sv. Roku v Gorici. — Anton de Corte, korar Tržaškega kapiteljna in nekdanji vodja bogosl. semenišča v Trstu, 7. t. m. za mrtudom.

(*Č. g. Joahim Jereb*), provizor v Jagerščah, bo oskrboval tudi faro v Šebreljah.

(*Za spominek dr. Hrasta*) daruje č. g. Fr. Leban 2 gl. —

(*Izid obravnave se zatoženci umora Lasiča iz Renč.*) Pettarin, mizar, je obsojen za 8 let; Cičigoj za dve leti, Devetak-ov eden za 6 mesecev, drugi za tri tedne. — Zatoženci, sosebno Pettarin, so vse tajili. Temu in odvetnikom zagovornikom je pripisati, da so zatoženci primeroma le srednjo kaznen prejel. — Umoriti edinega sina matera vdove in dediča velikega posestva, edino zaslombo osamljene matere, brez da bi bil napadnikom dal povoda k temu — pa osem let ječe, kako gre to skupaj?

(*Baubella, c. k. inženir*) je postal stavbeni svetovalec. — On vodi izkopovanje starinskih stavb v Ogleju.

(*Anton Jakopič*), glavni denarničar pri c. k. glavni davkariji v Gorici, je šel v pokoj. O tej priložnosti mu je podarilo Nj. Velič. „zlati križec za zasluge“.

Umrli v Gorici od 26. feb. do 11. marca.

Janez Melhier 3 l. 6 m. angina. — Marija Černe 52 l. srčno oslabiljenje. — Leon Jož. Marz 48 l. plučno vnetje. — Jurij Kacin, duh. v pokoji, 68 l. hiba na srcu. — Janez Weber 2 l. 6 m. božjast. — Jožef Fon, 65 l. tuberk. — Ana Kršovan 3 mesc. croup. — Franc Pelikan, 12 l. voda v glavi. — Miha Vergna 32 l. pluč. vnetje. — Oton Schreiber 22 dni, božj. — Ana Trevisan 9 dni, božjast. — Aleks. Vogrič 52 l. plučno vnetje. — Ana Carnelutti 2 dni, božj. — Marija Lojza 19 l. jetika. — Urša Orlando 75 l. starost. — Avgust Murovec 5 mesc. jetika. — Anton Rošič 64 l. oslabiljenje možganov. — Jakob Plesničar 70 l. sprid. krvi. — Neža Velikonja 90 l. starost. — Marija Marzeiler 4 l. 6 m. božjast. — Janez Ferini 1 l. božjast.

Javna zahvala.

Preserčno zahvalo izrekam vsem č. g. duhovnom iz bližnjih, toliko večjo pa onim iz daljnih krajev in tudi ljudstvu, kateri so se v mnogem številu pri pogrebu ranjcega č. g. Andrej-a Kacin-a župnika v Šebreljah dne 5. marca t. l. zbrali.

Posebna zahvala pa gre g. dekanu v Cirknem, kateri je jako ginljivo o zaslugah prerano umerlega č. g. župnika govoril in ga k zadnjemu počitku spremil.

Nepozabljivemu naj bode zemljica lahka!
Občinar: — z. — a. —

Oznanilo.

Slavnemu občinstvu dajam na znanje, da sem v svoji kavarni postavil čisto nov biljard (Doppelmantinel), kojega je iz-

delal prvi dvorni fabrikant **Cikula** na Dunaji.

Vabim toraj dosedanje goste pa tudi nove, da v obilnem številu v mojo kavarno zahajajo, vselej jim bom kolikor naj bolj mogoče z dobrim blagom pa po nizki ceni postregel.

France Kirs,
kavarnar pri „FENICE.“

PRI SEITZ-U V GORICI
so prišle lani — pa prepozno — na svetlo bukve:

SVETI VELIKI TEDEN
in
Velika noč,

ali cerkvena opravila tega svetega časa v latinskem in slovenskem jeziku, spravili za duhovne in pojasnili za ljudstvo.

Sestavil
ANDREJ MARUŠIČ,
učit. verstva na c.k. gimn. v Gorici.

Na prodaj so pri založniku Seitz-u v Gorici; — pri M. Gerber-ji, Giontini-u, Kleinmayer-ji & Bamberg-u, Lerher-ji in Ničman-u v Ljubljani; — pri C. Tandler v Novem mestu; — pri Leyrer-ji v Mariboru: — pri Bertschinger-ji & Klein-u, in pri Kleinmayer-ji v Celovcu. — Naročujejo se lahko tudi pri vseh drugih bukvarjih, ali pa naravnost pri založniku E. Seitz-u v Gorici za poštno povzetje (Postnachn.)

Cena jim je mehko vezanim **1 gl. 50 kr.**, trdo vezanih cena se ravná po tem, kakor so lepše in dražje ali pa manj lepo vezane.

PRAVI
VILJELM-ovi

protiartritičen, protirev matičen
čaj za čiščenje krvi
proti protinu in revmi
rabi se
v zimskem ozdravljanju

kot edino gotovo sredstvo za čiščenje krvi,

Z dovoljenjem c. k. dvorne kancelije. Dunaj, 7. decembra 1858.	ker je od prvih medicinskih autoritet EVROPE	Z Najv. patentom c. k. Velič. proti ponarejanju zavar. Dun. 28. mar. 1871
--	--	---

z najboljšim uspehom rabljen in odobren.

Ta čaj očisti ves organizem; kakor nobeno drugo sredstvo preišče vse dele celega trupla, in odstrani po notrajni rabi vse nesnažne nakopičene tvarine boleznih iz njega. Uspeh je gotov in dolgo traja.

Temeljito ozdravi protin (gicht), revma, zastarane trdovratne bolezni, vedno gnoječe se rane, vse splove in kožne bolezni, ogrce na truplu in obrazu, lišaje in sifilitične gobe.

Posebno dober uspeh kaže raba tega čaja, kadar jetra ali vranca raste, pri vseh hemoroidnih boleznih, pri zlatenici, hudih bolečinah v žilah, kitah in členkih, pri obteženju želodca, kadar sapa zapira, pri vseh boleznih na spolnih udih pri možkih in ženskah itd.

Bolezni, kakor bezgavke, bramorji ozdravijo se naglo in temeljito, ako se čaj pridno zaporedoma pije, ker je raztopilno sredstvo in žene na vodo. Nestevidno veliko spričeval, pripoznanj in pohvalnih pisem se na zahtevanje zamore na ogled poslati zastonj, ki zgoraj rečeno popolnoma potrjuje.

V dokaz rečenemu navedemo tu nekatere dopise pripoznanja:

G. Franc Viljelm-u, lekarničarju v Neunkirchen-u
Bottusani na Moldavskem 25. marca 1873.

Dvakrat sem že po tretji osebni naročil Vaš slavnostni protiartritičen in protirevmatičen Viljelm-ov čaj za čiščenje krvi, in ker je bil pri mojih prijateljih tako sijajen uspeh, obrnem se zdaj naravnost do Vas z naročilom, da mi takoj 10 zavitkov določite. Priložim tu 10 gold. S spoštovanjem podpisuje se

Ludvik žl. Mdzykl,
c. k. avstr.-ogrsk. vicekonsul.

G. Franc Viljelm-u, lekarničarju v Neunkirchen-u
Hollenstein 31. marca 1873.

Sprejmite mojo naj srčnejšo in naj toplejšo hvalo za naglo določitev Vašega Viljelm-ovega protiartritičnega, protirevmatičnega čaja za čiščenje krvi.

Večji del sem ga sam porabil, deloma pa sem ga oddal tudi mojim prijateljem in znancem.

Od vseh tistih, ki rabijo Vaš Viljelm-ov protiartritičen protirevmatičen čaj za čiščenje krvi, sem naprosen in mi je zaukazano, da Vam sporočim njih ozdravljenje in izrečem njih hvaležnost. Pri meni kaže Vaš čaj posebno dober uspeh. Moje gihtično trpljenje je klubovalo do sedaj vsim zdravilom celih 28 let. Zdaj pa sem zaporedoma 8 zavitkov Vašega Viljelm-ovega protiartritičnega, protirevmatičnega čaja za čiščenje krvi rabil in bolečine so zginile.

Ker mislim, da je raba Vašega Viljelm-ovega protiartritičnega protirevmatičnega čaja za me dobra in koristna, ako jo nadaljujem, prosim, da mi še dvanajst zavitkov Vašega Viljelm-ovega protiartritičnega, protirevmatičnega čaja za čiščenje krvi pošljete, za kar priložim dotični znesek. Z vsim spoštovanjem hvaležni

Janez Unterleutner, posestnik.

G. Franc Viljelm-u, lekarničarju v Neunkirchen-u
M. Schönberg 5. maja 1873.

Na novo prosim, da mi pošljete dva ducenta zavitkov Vašega izvrstnega Viljelm-ovega protiartritičnega, protirevmatičnega čaja za čiščenje krvi proti poštnem povzetju. S posebnim spoštovanjem

Vaši blagorodnosti udani
J. žl. Fröhlich
polkovnik v pokoji.

Pravi Viljelm-ov protiartritičen, protirevmatičen čaj za čiščenje krvi dobiva se le iz prve mednarodne tovarne protiartritičnega, protirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen-u pri Dunaju, ali v mojih po časopisih naznanjenih zalogah.

En zavitek v 8 oddelkov razdeljen, po zdravniškem naukazu pripravljen, z navodom, kako se rabi v raznih jezikih, velja 1 gold., kolek in pošiljatev 10 sold.

Da ima p. n. občinstvo večjo priložnost pravi Viljelm-ov protiartritičen in protirevmatičen čaj za čiščenje krvi kupovati, naznani se, da se dobiva v Gorici v lekarnici A. Franzoni-ta, v Trstu pri Serravallo-u.

Od leta 1767

Svetinja za napredek

Svetinja za zasluge

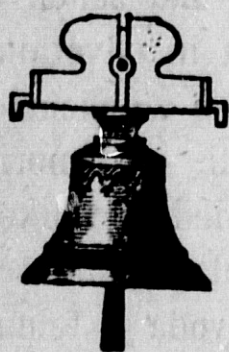
ALBERT SAMASSA

C. KR. DVORNI ZVONAR,
izdeljevalec strojev in raznoterega orodja pri gašenju ognja
V LJUBLJANI

priporoča p. n. cerkvenim predstojnikom in občinskim zastopom:

Vbrana zvonila

z vso potrebščino, kakor jarmi, ojnice, okovi. Zvon tudi 40 centov teže zamore en mož zvoniti; dalje priporoča vse vrste

brizgalnic, orodja za gašenje, vodnjake, cerkvene svečnike iz medenine, ventile, šravbe itd. po najnižji ceni.

Občinam in gasilnim društvom, da si zvonove in gasilno orodje lahko omislijo, privolim plačevanje v obrokih.

Diploma pripoznanja

Diploma pripoznanja